

Пэнэшъу Уцужыкъо ыныбжь ильэс 75-рэ хъугъэ

Чыжъэрьшльэ кЭлэгъадж, Шэнныгъэлэжь

Щыенныгъэм цыиф зэфэшьхъафхэр тигъашэ кыхещэх, лъэуж зэфэмидэхэр кыхаре-
гъахъэх. Зыр — блэгъенныгъэ-лахылыгъекэ тпэблагъэ мэхъу, адрам ныбджэгъуныгъэр
дэтэгъашло, е юфшэнным зэгъогогу тешы.

Пэнэшъу Уцужыкъо иЮфшакИэкIэ, игъэхъагъэ-
хэмкэ кылэжыгъэ цэ лъапIехэр иIэх: «От-
личник народного образования», «Заслуженный
деятель науки Республики Адыгея», «Заслуженный
работник высшей школы РФ», Адыгэ Республика
и Къэралыгъо тын наукэмкэ илауреат.

Кілэегъаджэм ифэмэ-бжымэ зыте-
мит, зигъашэ щыщ мыхъугъэ щылэп
сомэ сихэмуюкъонэу сэгугъэ. Нэмык-
хэм афэмидэу ахэм тигъаши, тищын-
ыгъи, тидунэтетыкы бækэ яхыгъэхэу
мэхъу.

Кілэегъаджэр Кілэегъаджэ шылып-
къэ зышырэр ишэнныгъэ закъоп — ар
апшъэкэ щытын фаеми, аш ригъа-
дажэрэм идунаи рильэгъукын ылъэ-
кIэу, чыжъэрьплэу, гукэ юф гъэнэ-
фагъэм рипхышью, фишэшью щытын
фаем. Аш фэдэ Кілэегъаджэ шлагъоху
сигъашэ щыщ хъугъэхэм ашыщ Пэнэ-
шъу Уцужыкъо.

«Ар хэт?» ылони адигэ литературов-
ведением игъэхъагъэхэм алтыппэхэрэм,
Адыгэ къэралыгъо кілэегъаджэ инсти-
тутын (джы университетын) щеджагъэ-
хэм, джырэ еджаклохами кахакъыщтэп.
Студентхэм шу альгъурэ кілэегъадж,
пащэ. Адыгэ литературоведением, кри-
тикам иуцун, игъэхъагъэхэм илахышу
ахэзыльхъэрэ шэнныгъэлэжь. Пэнэшъу
Уцужыкъо филология шэнныгъэхэмкэ
доктор, профессор, научне юфшэгъа-
бхэм явтор.

Непэ фэдэу къесэшлэжы 1997-рэ

ильэсүм университетыр къесуухыгъэу,
аспирантурэм чахъэхэрэм сяхуапсэу,
ащ епхыгъэ юфыгъохэм сакIеупчизээ,
Пэнэшъу Уцужыкъо адигэ пшъеш-
жъяхъем, кілэхэм ашыщу иеджэн
лъязгъэкIуатэ, научнэ юфым пыхан
зимурадхэм ашыщ юф дишэ шоигъоу
ыуагъэу ыуи ХъакIемыз Мирэ сывэр-
рищлэгъагъэр (литературэмкэ сирги-
гэджэнэу синасып къыхыгъэп, ригъа-
дажэрэм игугу зэршэу зэрэзэхэсхы-
щтыгъэм фэшьхъафэу сшIещтыгъэп).
Щыхэп макIэр ыуупэу, «дэгъу, аш фэдэ
гухэль илэмэ юф тшIэн, темэр дгъэнэ-
фэн» зышилгъэ мафэм щегъэхъагъэу
синаучнэ гъогу икъежааплэ луты хъугъэ,
упчIэжъэгъу научнэ ыашхъэстет сферхъугъ.
Ильэсүм къаклоц зэрисшыкыгъэмкэ
цыиф рэхъя, ау щыенныгъэм, шэнныгъэм
къахъэхъуухъэрэ, къахъэхъэрэ кIеу зылып-
сын, зызищуштын, илахъ зыхильхан
фаехэмкэ гумызагъ. Гүшүлэрые, къыло-
рэр макIеу, нафэу, рэхъатэу, ау цыхъэ
зыфыуигъэшэу мэгущынэ. Игушынэ
фэмышыпкъэу пчэгум къыринэрэп,
бырсыр пыльэп. Диссертацием юф
дасши, кIэм фэкIуагъэу къэзгэшьшыпкъэ-
жын зэхъум (зекIери зэлъизыыгъыре,
зыхътырэ гумэкын, цыхъэ зыфэмышы-
жыгъэнэм сэри сыкъаухъагъэп) игу-
шылэхэм кочIэ лые къысхальхъагъ: «О
уююфшагъэ ош наху дэгъуу зими
ышIэрэп». А мэфэ закъор арэп, непи
сыд фэдэ юфыгъо езгъажаагъэмы сигуу
зыдэссыгъ: щылэ еглэхъэхэм зашыгъэ-
гээзэн, уяджэн, шэнныгъэ гъэнэфагъэхэм
уакъыпкъырыкын фаем, ау, зекIеми
аштэгтми-амыштэгтми, о уиеплъыкэ,
уизэшашлэхэр ахэлъын фаем.

Пэнэшъу Уцужыкъо Теуцожь рай-
оным ит къудажэу Къунчыкъохаблэ
1945-рэ ильэсүм жъоныгъуакэм и 10-м
къышыхъугъ. Еджэнэр къоджэ еджаплэм
щыригъэхъагъ, Адыгэ еджэпIэ интер-
натын къышиухыгъ. Ар дэгъу дэдэкIэ
къызэхуу нэуж, 1964 — 1968-рэ ильэс-
хэм Адыгэ къэралыгъо педагогическэ
институтын филологиэмкэ ифакультет
щеджагъ. Тыдэми зыгорэм щеджэнэ
апшъэрэ шэнныгъэ илэн закъор арэп
Пэнэшъум зыдилыгъыгъэр. Зычэхъащыр
гъэнэфагъагъэ — литературэм фишы-
гъэ шулъэгъуныгъэм зыдищэр, ашкIэ

ишэнныгъэхэм зашыхигъэхъон ыльэкIы-
щыр мы факультетыр ары. Икэлэгъум
къыщехъягъэу литературэм кочIэ
инэу хэлъыр зэхишагъэу, тхъагъо хи-
гъутэу пышагъе хъугъэ. Ар зыпкъ къи-
кыгъээр литературэмкэ икэлэеgeгъ-
дажагъэу Цумыкъо Фатимэт, аш ис-
нэхъат хэшыкIэу фырилэмрэ кIелэ-
еджаклохэр зыптищэнхэ ыльэкIэу къэ-
лотэкIэ-гурьгъэуакIэу лекIэлтыгъэхэмрэ
ары. «Шэнныгъэу къытатыгъэхэм, дун-
нээзэхашIэу къытхалхъягъэхэм гъобу-
бхэр къытфызэуахыщтыгъ. Джы къыз-
нэсигъэм Цумыкъо Фатимэ иурокхэр
сцыгъупшэжъихэрэп, ахэм сывзраумэ-
хыгъэу литературэм сывфещагъ, шу
сэльэгъу, ежь кIелэеgeгъаджэри сицис-
техыпIэу силофшэн сэгъяпсы», — elo
Пэнэшъу Уцужыкъо.

Институтыр дэгъу дэдэкIэ къызеухы
ыуж, Тбилиси аспирантурэм щеджагъ.
Аш щеджэфэ диссертационнэ юфшагъэм
игъэхъазырын игъо фифагъэу, къыще-
гъэшьшыпкъэжы. Ильэс 27-рэ нахь
зымыныбжь кIалэм шэнныгъэ куухэр
лекIэлхэу, филология наукахэмкэ кан-
дидат хъугъэу къегъэзэжы ыки 1971-
рэ ильэсүм Адыгэ къэралыгъо кIелэ-
еgeгъаджэ институтым юфшэн щыргъя-
жэе, ар ишыIенныгъэ щыщ шылыпкэ
мэхъу. КIелэеgeадж, кафедрэм ипащ,
декан — факультетым итарихъ пытэу
хэууцагъ. Аш даклоу лъэпкъ литерату-
роведением ильэпкъ, ушэтын шыкIэ
гъэнэфагъэ зыдэзыыгъ куачIэу къы-
хэхъэ. Идиссертационнэ юфшагъэм
зыфэгъэхъыгъагъэр КIэрэшэ Тембот
итворчеств ары. Тхаклом итворчествэ
анахъ игъэкотыгъэу лъэпкъ литерату-
роведением къыщыгъэлъэгъуагъэхэм
ащыщ, ау научнэ «хыорым» хэмэгъо-
шахъэу, творчествэм изэхэфынкэ ежь
игъогупэ Уцужыкъо къегъоты. «О ма-
стерстве Тембота Керашева» зыфиорэр
шэнныгъэлэжым иапэрэ тхылъ, ары
диссертацием лъапсэ фэхъугъэр. Тхы-
лъыр гъешэгъоны къэзэшыырэр ушэ-
таклом къылэтире юфыгъохэм къызэри-
гъэшьшыпкъэжырэ фактэу къыхыхэрэ,
зэгъэпшэн шыкIэм тетэу творчествэм
хэль эволюциөр къэзэригъэнафэрээр ары.
Тхыгъэхэм япоэтике, художественнэ
методырэ стилымрэ, философскэ
гупшиысэу ахэгъэхъагъэр, «Нэпэ—
сэнэгъ» зыфэпIощтим еклонлакIэу
иIэ — хэр — зекIеми Пэнэшъу
Уцужыкъо ынаIэ атыргъэты. Мы
юфшагъэмкэ шэнныгъэлэж ныбжык-
хэм апэрэ тилитературнэ шэнныгъекIэ
мыш фэдэ юфыгъохэр егъеуцх: темэ-
мрэ лепэсэнэгъэмрэ, текстым писа-
тельям юф зэрэдшиэрэр, лексикэмрэ
гүшүлэхуу — гъэ псэумрэ.
КIэрэшэм итхэн юф хабзэу хэльхэр

икъоу зэгъэш!эгъэнхэмк!э мы тхыль цык!ур гъэхъэгъэ ин хъугъэ.

Аш къыкылтыйкыуагь литературнэ-критическэ статьяхэр зыдэхъэгъэ тыхыльэу «Традициехэмрэ амалыкылхэмрэ» (1984). Авторым гүшүлапэм пшъэрлылъир къышегъэнафэ: «Зы лъэпкэ литературтилофшыагъэ зыфэгъэзагъэр, ау адыгэ литературэм гъогу зэфэшхъафхэр къызэрикүгъэр къыдэтэлъытэ, а гъогур социалистическэ реализмэм зэрепхыгъэр ыкыл аш къызэрэпкъырыкыгъэр къыхэдгъэшымэ тшлонгъу». Статьяу «Апэрэ лъэбэкъухэм» адыгэхэм ятхыгъэ литература щылэ зэрэхъугъэр, фольклорыр илэубытыпэу хахъохэм ятхогу игъорыгъо зэрэтеуцорэр къышегъэльгэц. Шыныгъэлэжым инэпльэгъу ригъэкыреп «къэхъугъэкыл» тхыгъэ литературэм темэхэр, художественэ къэгэльгэйгуакылхэмрэ джыри «зэрэшхъыбэигъэхэр». «Шылакыл зэхъокыныгъэ инхэр щэхъух. Ахэр зэфиҳысыжын, поэтическэ гупшысэ ин хэльэу къыгъэльгэйон литературэу уцуру къодыем зеримылъэкыиштгъагъэр гурьылгъуаеп. Аш фэдэ пшъэрлылъи а лъэхъаным писатель ныбжыкылхэм зыфагъэуцщыгъэп. Шылакыл зэблэхъугъэ зэрэхъугъэр, цыфым шхъафитныгъэ зэригъотыгъэр, блэкыгъэ псэукылхэм къыкылшыныгъэ хабзэхэм уябэнин зэрэфаер — джары яорэд зыфэгъэхъыгъагъэр», — етхы ушэтаклом. Егъэжээпэ лъэхъаным щылакыл шхъаалеу илагъэмэ ашыц (анахь шхъаал пломи хьущт) цыфым илэклоц дунай, аш ипсихология тэрэзэу конфликтным джыри зэремылхыгъагъэр. Щэхэмэйтэу аш конфликтным изэшшохыни къышигъакылхэмрэ. Аш тетэу Пэнэшьу Уцужыкъо лъэпкэ литературэм ихэхъо-

нэхагъэ илэү щыт адыгэ литературахэм зэкэ советскэ литературэм щыщ 1ахъэу кызызэратегуушиагъэр. ...Сэ сыйзреплтырэмкэ, Пэншьу У. М. идессертацие лъэпкъыбэмэ зэдырье советскэ литературахэм итарихь инэу ахэуцоцт. Арзытхыгъэм ученэ степенэу филологическэ шэныгъэхэмкэ докторыр фэгъэшшошэгъэнэр игъо шыыпкъэу сэлъытэ» (Адыгэ макь, 14.08.1991). Диссертациер тхыль шыгъэу 1990-рэ ильэсым кыдишэгъыгъ, етланэ 1995-рэм адыгабзэкэ «Зы лъапсэ кыкыгъэхэр» ылии зэридзээ кыжыгъ.

«Литература изменяющегося мира» (2000) зыңғы тұхылтым, ыпәхәрәм ялтырытгъэмә, теориөм епхыгъэ гурлыноныгъэхәм, һофыгъохәм нахъ иғъэкlotыгъезү чыңғыла шаубыты, «джырә литература мәмі» нахъ фәзъазар.

Шлэнгъэлэжъыр литературам исыд федэрэ ыоғытъо дэлэжьағъэми, къызыл-къырыкырыэр ар ѿшынгъэм игүунджэу зэрэштыр, ихахуу ильзагап! Эхэрийн общественнэ ыккы историческэ хъульэ—шлагъэхэм зэряпхыгъэр ары. Адыгэл литератураар изакьюу ѿшыл, хэгъэгүү литература процесс иным изы лъэбанеү ѿшыц, лъэпкъ нашэн къэлокі—къэгъэльз—гуакіхэр, хабзэхэр къыдэлтыгъэхэу аш типологическэу епхыгъ.

Пэнэшь Уцужыкъо научнэ конференции зэфэшхъяфхэм чанэу ахэлжьэ, ежь ипащэу ильситү пэпчь Адыгэ къералыгъо университетым лъэкъ зэфэшхъяфхэр зыхэлжьэрэ конференцииеу «Кросс-культурное пространство литературной и массовой коммуникации» зыфиорэр щызэхажэ, аш иматериалхэм-кэ тхылхъэр къыдагъэкъыжых. ВАК-журналхэм ахэхъэрэ «Вестник АГУ»-м

III ЭНЫГЬЭЛЭЖЫР ЛИТЕРАТУРЭМ ИСҮД ФЭДЭРЭ
ИОФЫГЬО ДЭЛЭЖЬАГЬЭМИ, КЫЗЫПКЫРЫКЫ-
РЭР АР ЩЫИЭНЬГЬЭМ ИГҮҮНДЖЭУ ЗЭРЭЦХҮҮР, ИХА-
ХЬУИ ИЛЬЭГАПИХХЭРИ ОБЩЕСТВЕННЭ ҮКИ ИСТОРИЧЕСКЭ
ХҮҮГЬЭ-ШАГЬЭХЭМ ЗЭРЯПХЫГЬЭР АРЫ.

ныгъе гъогурыпълъээ, «ЛъэгапIэхэм якlyрэ гъогухэм» зэфэхьысыжъеу къа-щыфакю я 60-рэ ильэсхэм лъэпкь литератуурэм ильэгапIэхэм зыкъызэр-гъэнафэрэм. Джы адыгэ литератуурэм хахъо ышыыгь. Тхаклохэм темэ зэфэш-хъафхэр къаэтых, жанрэм ыкыи стилем ыльэнныкъокэ амал гъэшIэгъонхэр къа-гъотых, характерыр нахъ куу, нахъ гъэ-шIэгъон ашлы.

1990-рэ ильээсүм Пэнэштүү Уцужыкъо филология шлэгчийн эхэмжлэлийн докторыгийн кылалжжээ. «Типологические связи и формирование художественно-эстетического единства адыгских литератур» — ары докторскэ къэгъельэгъон темэ инэу зыдэлжжээ. Лъэпкъымжээ зэпблэгъэ литературуү ныбжыкъишицмэ — адыгэ, къэбэртэе ыкы щэрджэс литературэхэм — ятиологическая зэлхүнгъэхэр анализ шыгъянхэр ары пшъэрыль шхъялаа зыфигъеуцужыгъяа. Типологическая зэгъэпшэнүүд төтэв литературуүн хэхъяа хэрэг-хэшүүхэрээ зэхъо-кыныгъэхэр, хахъохэр къэбгъельэгъоныр, зэхэгфыныр литературоведением изы урчилж инхэм, хыльтэхэм ащищ. Наафэ зэрэххүурэмжээ, урчилж инхэм якуугъэе, яшъомбгъуагъэ икъигъэлзгүүкъинкээ зыпкъ имытырэ, хахъо зышы зэптырэ литературуүн процессийн хэшүүкъин фынчлан фас.

уиэн фае.
Диссертационнэ темэм икуугын, кынзэрээлүхыгъэри кыыхигъэшщ филология шлэнгъэхэмкэ докторэу, Грузиен шлэнгъэхэмкэ Академии бзэмрэ литературамрэкэ иакадемик-секретарэу Г. Ш. Чилишвили етхы: «Мэхъэнэ Гъэ-

и филологияе сериекің пшъэдәкілік
зыхырын редактор.

Кадрэхэм ягъэхъязырын ишъыпкъеү дэлажэй. Литературэмрэ фольклорымрэ яхыгъе диссертационнэ советым ипащ, ар уахтэм диштэу зэрэлжэхьстым гыль, кынгаагъэшыпкъэхьирэ йошыгъэхэм якъыхэхын пшъэрэиль инэу егъэцак! Эхъянаучнэ Ыашхъэтетэу кандидатскэ, докторскэ диссертациехэри аухъязырых, къагъэштыпкъэхьых.

Пэнэшьу Уцужыкъо илофшлаклеклэ, игъехъягъехэмкэ къылэжыгъе цэ лъаплэхэр илэх: «Отличник народного образования», «Заслуженный деятель науки Республики Адыгея», «Заслуженный работник высшей школы РФ», Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо тыннаукэмкэ илаураят.

Хялэлэү, ау пытахъ зыхэль лъэ-бекъухэмкэ ишынэнгъ гъогу eky. Ioфшэныр сыдигъуи Iепэдэлэл ышырэп, шъхьашьорыклоу ышэрэп ышэрэп, сыд фэдэ Ioфки цыфым пшъэдэкъыж зэрилэн фаер щыгъупшэрэп, зыдэлажъэхэрэми, ригъаджэхэрэми ар агу-ретъало.

Пәнәшшү Уцужықъо сыйәрүгушхорә, лъытэнүгъэ зыфәсшырыә KІәләегъадж. Сәщ фәдабәу зигъаші щыны хъугъэ «инаучнә сабыйхәм» зәкіми ацәлкілә ныбжъ дахәу илә хъугъәмкілә сыйфегушо. Псаунүгъэ пытә иләу гъәшшә гъогу кыыхъә кыкылунәу фәсәло.

ШЭУДЖЭН Тэмар.
АРИГИ-м илофыши.

Бзэм иIoфыгъохэр

«Адыгабзэм къырыкющтыр тэры зылэ ильыр»

аперэу ѿйт. Ашкіә нэръылтэгүй һэлъын эзгүхэм – пейзажым – чыюпсым изытет, поэ зыпты пстэум, мэз посушъхъэхэм, къолэбзыухэм, щагубзыухэм ыккі ахэм зэкіэм япчагу ит цифым афэтгэгъенэуласэх. Дэгүр, дахэр, дэир, laer ятгэгашшэх. Къыхэзгэшымэ сшлю-иғыу, адыгабзэр, литературэр ядгья-шшээ, адыгэ лъэпкыым икультурэ, ишэн-хабзэхэм ягугы зэррафэтшыэр, джащ фэдэу цыиф зэхэтикіе-шыкіе-ри агурытэгъялох. Шъхъэкіефагъэр, шыыпкыагъэр, зэфагъэр, гукіэгүр, къэрарыр, ныбджэгъуныгъэр ахэм ашыкіе-тэгъяэтхъых.

— Адыгабзэм изэгъашэн сыхьат-хэр тхъамафэм мэкіэ дэдэх, аш-еътыгъэу, урокхэр зэрэзэхашь-щэхэрэр, анахь шъунаэ зытетыр, кыжъудэхъурэр, шъуфэмыгъэхъурэр кытэтпүатэмэ тшонигъу, Сусан.

— Ары. Хэти елжохын имышыклагээу, адьгабзэр унэгъоклоцымы, еджаплэми, зые лъэпкыым зэригтэйфедэрэм-кли чыпылэ зэжку зэриуцаагъэр тэшэ. Ау, тэ, кілэе гъаджэхэм типшъерлыгы а къэлэнлэгъэ ныдэльфыбзэм илофыгъо тылтылъэнэры ары. Макъэхэр ашлэхэу, къалохэу, еджаклэ ыкли тхаклэ ашлэным готэу, адьгабзэр ижкырэ лъэпкыым ыбзэу зэрэштыр кіэдьэтхыизэ, урокым амалыбэ щитэгъэфедэлъэпк жэрылэ творчествэ байри — гүшүлэжхээр, тхыдэхэр, пшысэхэр таурыххээр. Гүшүлэм пае, «Улажьэмэлъижь пшыхын». Ащ къикырэр еджэннымыкли сыйд фэдэрэ юфи уегугуумэ зымыгъэбэлэрэгъэу, узэригтэгушложыяэрэары. Урокыр зэбгээшлагъэ: утхагь, уеджагь, езбыр цылкүр къэплюагь — «5» е «4» къэпхыагь. Ар тхягьоба?? Джащ фэд, унэр зэүупхыгъеми, уянз е уинанэ лэпшигэтуу уафэхьгульгэшь, огъагуучох ори гулытга уилэ махь.

оғызгушох, орын түлгүйтэй уиә мәхбү.

Адыгэхэр зәкіл штәмә, адыгабзәр тә тильәпкъыбыз, урысхәмкілә — урысыбзэр. Пцілә, пльәкъуацілә, уиунағъо уянә-үятәхэр, пишы-пишыпхъухэр, лахъылхэр шуя зәрәпльәгъурәм фәдәү, ныдәлтъыбызэ адыгабзәми урыгущылән, умышләми, пшілофәү зәбгъәшләнір, шәнышшуя.

— Адигабзэр ныбжэ зэфэшьхаф-хэм артыхэм ашлэнхымкэ сыда анахь зиншүүгээс къаклоор?

— Емыгъэжкынылгаагъэу, шъхбафит нэшанэр къебэкіэу, джэгукіэ шъуашэм ильээ ар зэхэпщэнир ары. Ашкіэ бэдээр кілэе гэаджэм предметым гутынгъэу фырилэм епхыгъэр. Узэггуурэр арь къыногуухырэр, урок пэпчъ тақыкье тельтийтэу джары зэхэбгъэуцон зыкы-фаер; тыгъуасэ яптуягъэр агу къэбгъэ-кылжымэ, ашлэрэр къалатээ, цыклю—цыклю ыпекэ лъекуатэх, лъешэу бзэм изэгтэшлэнкіэ технологиехэм яштуягъэ къэкло. Шыпкъэ, адыгабзэр икъоу зерамышлэрэм къыхэкіэу урысызбэлкіэ зэкіэ афызэтэдэзэкы, ауми усэхэм тақыфяджэ, гушыл щэрьюхэр ятэлох, къарькырэ мэхъянэр алтытэгъэлэсэ, тхэным, еджаклэм хотэу, гупшицэклэм амал ятэты.

**— Урокым шықыңыз щыжынан
федэхэрэр сыйд фэдэх?**

— Непэрэ мафэхэм бзэр зэхашынкэй, макъэхэр къалохэу, Ѣылэкэ-псэуклэм Ѣырыгушылэхэу егъэсэгъэнхэр

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Унэм исынхэм ирежим Адыгейм щылъагъэкIуатэ

«Коронавируусыр къемыжээз, щылъагъекIуатэ гъэм түтхажынным, зеконыр зыгъэмэкIэрэ гъунап-къэхэу дгъэнэфагъэхэр игъорыгъозэ нахь макIэ тышнхэм афэш щынагъоу къыхэкъын вильэкиштхэм тида-гупшигъенным ыкIи ахэр къэмыгъэхъугъэнхэм мэхъанэ я, санитарнэ шапхъэхэр гъец-къэхэнхэм зэральыпльэхэрэ шылъикIэр гъэлъэшыгъэн фае. Ащ даюу, унэм исынхэм ирежим джыри тишъолъыр щылъагъекIотэшт, ар анахъэу зыфэгъэхъыгъэштырзыныбжье ильэс 65-м къе-

хъугъэхэр, уз гъэтыльыгъэ зиIэхэр ары», — къыуагъ Адыгейм и Лышъхъэу Къумпил Мурат Оперативнэ штабын изэхэсигъо кыышыгушыгъээз.

Роспотребнадзорым АдыгеймкIэ и ГъэлорышланIэ къызэртигъэмкIэ, коронавирусны тишъолъыр зызэрэшигъомбгъурэр джыри зыпкь итэл. Ар зэпхыгъэр Адыгекъяалэ сымаджэ щынагъэхэм яччагъэ зэрэшьбэр ары.

Муниципалитетхэм ашыщхэм узым ащ фэдэу лъэшэу зашишомбгъугъеп.

Район пэпчь эпидемиет изытет ельтыгъэу, санитарнэ

шапхъэхэр дагъэцакIэхээз, жъоныгъуакэм и 12-м къыще-гъэхъагъэу ыпекIэ зэпагъэугъэ псэукIэм итъорыгъозэ кыифа-гъэжжышт.

Ар фэло-фешэ зэфэшхваффхэр зыгъэцекIэрэ предприятихэм, гъомылапхъэхэр, унгъо ыкIи хъызметым щагъэфедэхэрэ зыщащэрэ бэдзэрхэм яофшэн зэрэрагъэхъэжырэм фэгъэхыгъ. Джащ фэдэу зыгъэсфыгъо мафхэм зэхашэрэ ермэлкъхэри къызэуахыжынхэу агъенафа.

Бэдзэрхэм, предприятихэм ыкIи организациехэм яадминистрациехэм санитарнэ-эпи-

демиологие шапхъэхэр зэпымью агъэцкIэнхэмкIэ пшэдэккыж зэрахырэм Лышъхъэм анаэ тырагригъэдзагъ. Узым зызэриушомбгъурэм изытет къызызэхъэкIэ зэпхыгъэун юфхъабзэхэм къафагъэзжышт.

— **Оперативнэ штабын зэ-кI щырахъухъэгъэ унашьохэм ягъэцекIэн муниципалитет пэпчь узым зызэрэшигъом-бгъурэм изытет ельтыгъэнэшт. Адыгэкъяалэ мыш хахъэрэп, унэм къимыкIхэу исынхэм ирежим гъэлъэшыгъэ шылъикIэм джыри мыш щытетын фае, — хигъэунэфыкыгъ Къумпил Мурат.**

Адыгейм гъесэнгъэм иучреждениехэр зэкIэри зы шапхъэм тетыштых.

КIэлэцыкIухъэм ягъэмэфэ зыгъэсфыгъо ыкIи япсаунгъээ зыщагъэштэшт уахътэр лъагъэкIотагъ, пIалъэр гъэнэфэгъегол.

АР-м гъесэнгъэмрэ шIэнгъэмрэкI министрэу КIэрэшэ Анауэр Оперативнэ штабын изэхэсигъо къызэрэшигъэмкIэ, ильэс еджэгъур 1—8-рэ, я 10-рэ классхэм жъоныгъуакэм и 30-м, я 9-рэ ыкIи я 11-рэ классхэм — мэкуюгъум и 5-м аухы.

ІШЬЫНЭ Сусан.

Узыр пасэу къихэбгъэштымэ

Зэпахырэ узэу коронавирусым ебэнгъэнхэмкIэ мэхъанэ зиIэхэм зэу ашыщ ар пасэу къихэбгъэштыныр.

Джащ пae Адыгейм цыфхэм улпъекIунхэу арашылъхэрэм яччагъэхъагъ. Мы узым икъыхэгъэштынкIэ тишъолъыр ушэтын мин 22-м ехъу щызэхашагъ, аш щыщуу чэш-зымафэм мин 1,2-м ехъу ашыгъ. Мы къэгъэлъэгъонымкIэ пэртынгъэ зыыгъ

регионхэм Адыгейр ашыщ. — Мы уахътэм чыпIэу тизэрыуцагъэм тест улпъекIунхэм мэхъанэ зэрийр республикэм щылъагъуцагъэм къагурион фае. Ахэм яшIуагъикIэ узир нахь пасэу къихэбгъэштын, цыфым ипсаунгыгъэ куу зэхимыгъа-къозэ игъом уеIэзэн ыкIи

цифэу зэпзызыххэрэм яччагъэ нахь макIэ шын ольэкы, — къыуагъ Адыгекъяалэ Къумпил Мурат. Пэтхъу-Iутхъум инэшнэхэу — плтыр-стрыры, чый хъупцыр, жыы къэшэн хъылъэр, пскэр — къызэутэкIыхэрэм зэу медицинэ Iэплигъум зыфарэгъаз.

ИЮФШIЭН ҮУБЛАГЬ

Адыгейм ятлонэрэ госпиталэу щагъэхъазырыгъэм иЮФШIэн ригъэжъагъ.

Коронавируусыр къызэ-узыгъэ сымаджэхэр зэ-пахырэ узхэм зыщаIэ-зэхэрэ сымэджэш закъор аргэл зытэххэрэ, джы ахэр Мыекъопэ къэлэ сымэджэшым ашэх. Мы уахътэм нэбгырэ 30-м ехъу аш чэль.

Инэм сымэджэшым къызэуахышт ящэнэрэ госпиталым игъэхъазырын ыкIем фэклиагъ. Каратин иофхъабзэ-

хэм ауж, жъоныгъуакэм и 12-м, Адыгэкъяалэ сымэджэшыр къызэуахыжыгъ. ЯщыкIэгъэшт Iэзэгъуу ухэр икъу фэдизэу алэкIагъэхъагъэх.

Джащ фэдэу Оперативнэ штабын изэхэсигъо Адыгейм и Лышъхъэм анаэ зытэригъэдзагъэхэм ашыщ медучреждениехэм амалэу алэкIэлъхэм ахэгъэхъогъэнир пшээрэль шхъалэу зэрэштыр. Аш-

ІШЬЫНЭ Сусан.

ПХЪЭНЫР АУХЫ

Адыгейм ичыгулэжхэм гъэтхэсэ лэжыгъэхэм яхэлхъан гъунэм рафылIагъ.

АР-м мэкью-мэцымкIэ и Министерствэ жъоныгъуакэм и 12-м тизэрэшигъэзогъэмкIэ, агъэнэфэгъэ гектар 102657-м ипроцент 94-р апхыгъах. Кошхэблэ, Тэххутэмийкье, Мыекъопэ ыкIи Шэуджэн районхэм гъэтхасэхэм яхэлхъан ащахуыгъ, Джэджэ ыкIи Красногвардейскэ районхэм ячыгъулэжхэм къафэнагъэр мэкIэдэд.

Зэрхабзэу, гъэтхасэхэм янахъыбэр тигъэгъазэм рагъубытлыгъ. Аш пae къемынэу агъэнэфэгъэгъэ гектар 52134-м къырагъэхъуи 52683-рэ халхъагъ. Чылапхъэ ашыщт натрыф гектар 25832-рэ апхынэу гухэль я, 22407-рэ чыгум рагъекIуагъах. Адрэхэм зэнтхь, хъэ, былымIус ашыщт ухэр аты-

рапхъагъэх, хэтэрикIхэр — нашэ, хырбыдз, къэбжый ахалхъагъ.

Пынджыр тиреспубликэкIэ зышалэжжырээр Красногвардейскэ, Тэххутэмийкье, Теуцожь ыкIи Шэуджэн районхэр ары. Ахэм аш ипхъын гъунэм ашырафылIагъ. Анахыбэу Тэххутэмийкье районаным ичыгулэжхэр ары мыкультурэм пыльхэр. Мыйэ гектар 6254-рэ агъэнэфэгъагъ, ар халхъэгъах. Адрэ муниципалынэ образованиехэм къафэнагъэр макIэ.

Ом ымыгъэохъухэмэ, мы тхамафэм ыкIэм нэс гъэтхасэхэм япхын аухынэу тичыгулэжхэр мэгүгъэх.

ХҮҮТ НЭФСЭТ.

Пенсиехэр

УпчIэхэмрэ джэуапхэмрэ

Коронавирусым къини гъоу къыздыхыгъэхэр цыфхэм нахь псынкээ къафэхъуным фэшл кэлэцыклоу зыныбжь ильэсичим емыхъугъэхэм къаратынэу агъэнэфэгээ ахъщэ тедзэм фэгъэхыгъэ упчIэхэр Пенсиехэмкээ фондым къыфэклох. Ахэм джэуапхэр къялтыжыхэмэ тшоигъуагь.

Хэта ахъщэ тедзэ сомэ 5000-р къыратынэу къызтефэрэр?

Унагьоу 2020-рэ ильэсым ибэдээгүй мазэ и 1-м шомыкэу сабый къызэрыхъухъагьэу, ны мылькум исертификат къызтефэрэр (ар зэрэштэу агъефэдагъами) ахъщэ тедзэр къафэклонэу агъэпсын фит.

Зыныбжь ильэсичим шокыгъэ сабый къыратыщта?

УФ-м и Президент блэкыгъэ мэлыльфэгүй мазэм и 7-м унашью къышыгъэм къызэрэцьдэлтыгъэмкээ, ильэсичим зыныбжь емыхъугъэхэр ары къызэрэратыщтыр. Ахэм къахеубытэх мэлыльфэгүй-мэкьюогуу мазэхэм зыныбжь аш нэсихэрэри.

Кэлэцыклоур мэкьюогуум ыкэм къехъугъэмэ..?

Аш а мазэмкээ къыратыщт. Гүшүлээм пае, мэкьюогуум и 30-м къэхъугъэм, унагьом лъэту тхылтыр ытынэу фитныгъэ и.

Сабый ыныбжь жъоныгъокэ мазэм ильэсич мэхъумэ..?

Ахъщэ тедзэр мэлыльфэгүй, жъоныгъуакэм къыфэклошт. Сабыйр ильэсич зыщыхъурэ мазэри къыхеубытэх.

Ны мылькум исертификат унагьом къытэфэр, ау ымыгъэпсыгъэмэ къыратыщта?

Ары. Сертификатыр хэзээрми мылькум къызатынэу ахъщэ тедзэр къызэрэратыщтыр. Ахэм къахеубытэх мэлыльфэгүй-мэкьюогуу мазэхэм зыныбжь аш нэсихэрэри.

Ахъщэ тедзэр ны мылькум къызэрэцьдэлтыгъэм къыхэхыгъэштэ?

Мир 16-ынгы тедзэу федэральна бюджетын къыхахыщт. Аш пае ны мылькум къыщыкэштэп.

Унагьом гъотэу илэм ельытыгъээ ахъщэ тедзэр фагъэнэрэштэ?

Хаяу. Мы ахъщэ 16-ынгы унагьом къызатынэу ахъщэ тедзэр къызэрэцьдэлтыгъэм яштэй.

Лъэту тхылтыр сидэуштэу птын пълэкыщта?

Ахъщэ тедзэр къызатынэу ахъщэ тедзэр къызэрэцьдэлтыгъэм яштэй. Аш пае ны мылькум къызатынэу ахъщэ тедзэр къызэрэцьдэлтыгъэм яштэй.

Джаш фэдэу фондым ичыпэ органэу узээблагъэм уеклюалэми плахыщт, ау аш пае пэшорыгъэшьэу чэзыум зыхябатхэмэ нахьыщт.

Узьытхыгъэм (место прописки) нэмэгдэх чыпэлэ лъэту тхылтыр щыптын уфита?

Ары. Узьытхыгъэм пэблэгээ чыпэлэ органэу узээблагъэм уеклюалэми плахыщт.

Сид фэдизырэ ахъщэ тедзэр унагьом къыфэклоштэ?

Мы 16-ынгы мэзищим, мэлы-

льфэгүй, жъоныгъокэ ыкки мэкьюогуу мазэхэм къатыщт.

Ильэсичим аныбжь шомыкыгъэу сабынту, Ѣы унагьом исымэ, нэбгырэ пэпчэ лъэту тхылтыр фэлтэн фая?

Хаяу. Сабынту, Ѣы, нахьыбэ исымэ зы лъэту тхылтыр птымэ иквист.

Ахъщэр бгъэпсыгъэу, къыпфекюштэ сидэуштэу зэбгъэштэн пълэкыщта?

Лъэту тхылтыр Пенсиехэмкээ фондым интернет нэкльубгэе къэралыгъо фэло-фашэхэм яштэй. Аш пае ны мылькум къызатынэу ахъщэ тедзэр къызэрэцьдэлтыгъэм яштэй.

Ахъщэр таущтэу унагьом къызатынэу ахъщэ тедзэр къызэрэцьдэлтыгъэм яштэй?

Банкым счетэу Ѣыпэссыгъэм къыхахыщт. Коронавирусым зимуушьомбгүйн фэшл, почтэм е нэмэгдэх чыпэлэ органэу узээблагъэм уеклюалэми плахыщт.

УФ-м Пенсиехэмкээ ифонд и Къутамэу АР-м Ѣылэм ипрес-къулькыу.

ШукIэ тыгу къэкIыжырэ Даур Хъазрэт Батыр ыкъом фэгъэхыгъ

Кэлэгэдэжэ-методистэу, ашьэрэ еджэпшхоу Адыгэ къэралыгъо институтым идоцентыгъэу Даур Хъазрэт къызыхъугъэр ильэсичим зыщыхъурэ ишлэжь мафэккэ зэхахъэу фашыгъагьэм мы усэхэм сакыщыфеджагь. Адэмые чылэ цыклоу еджэгээ гъэсэгъабэ къыздэкIыгъэм мэфэккыр Ѣызэхашэгъагь. Мыш къеклонгъагьэх Мыекуапэ къикIыгъэ ежь фэдэ цыф гъэсагъэхэр, ригъэджагъэхэр, тоф дэзышлагъэхэр, иахыилхэр, чылэдэсхэр.

Хъазрэт Батыр ыкъом ишлүшлагъэ зыфдагъэр сэ сигушылэ закъохэ къэлэуагъэ зэрэмыхъурэ сэшлэ, ау шыхъэ-къэфенгъэ зыфылэ цыфыбэу зышэштэгъэхэр ситхыгъэхэм яджэхэмэ, агу къэзгъэкIыжынэу сэгугъэ лъэпкэ шлэнгъэм хахь фэзэшыгъэ лы ыш хуупхъэр. Укъытхэт, Хъазрэт! Игумэки игухэки Зэйногогуу шылткыагь. Игушуаклыгъэлэгъаклы Хэткэлэгъаклы. Дахэу, шыбэу сэмэркъэу, Цыф гушлубзугъу. Ишэу, чэфэу, зимигъэинэу, Тэркэ — инышхуагь. Шэнышуагъэр инэшанэу, НыжыкIабэр зыльещ. Игультэ мыплыкъоу. Плэужхэр зэфещ.

Шынкэу, гумзагъэу. Щысэтехылэгъ. Илэгъуи, нахьыли. Яныбджэгъу зэфагь. Тызэлкэу къызыххэлрэм, ШукIэ тыгу укъэл. Зэкъоныгъэм тыригъэри, Гүаззэу къытпэгъок. Къытитыгъэр тыны лъаплэу. Шлэнгъэ лъэгъопс. Къытфишлагъэр зэпэшлэти — Гъэшэ лъэгъо нэф. Цыфы мафэм ифэбагъэр ИгукIэгъу, Хъазрэт! Непэ о тызэхэмыхми Укъытхэт, Хъазрэт! Уишлүшагъэ тэгъэшшошумэ, Укъытхэт, Хъазрэт! Уицыфыгъэ тэлэтишшумэ, Укъытхэт, Хъазрэт!

Такъикъ заулэкIэ уидахэ сюшьуна...

Такъикъ заулэкIэ уидахэ сюшьуна —

Ильэс пчээльбээм удэгъушуугъэу, Еджэпэлэ пчээльбээм уряпэшагъэу Адыгэ хэкум пцэ Ѣыралыгъэу. Гъэсэлэл шхъялау хэкум илэгъэм — Уритхъаматэу улэжэшшуугъэу, Зэрэджешт тхылхэр еджэкло цыклумэ —

Къин афэмыхъоу афэлтхышуугъэу. Зэо мэхъаджэм ушыбатырэу — Батырим ыкъоу къэбгээзэжыгъэу, Бгъэхэлхъэ лъаплэхэм укъагъэдэхэу — Хэгээгум ыгу дебгэштэшуугъэу. Шхъялау Ѣылэм, цыфмэ къашлэжы. Аш фэдэм ыцэлэхэу — Лъэужж нэфи аш къыфэнэжы.

Зыухумагъэм уулпээжыгъэу, Нэлльэгэ-шүлэгэгъэу Ѣылгыгъэу. Гъоу нэфынэм шурищэжыгъэу. Уянзу Гонисэу, Даур янысэу, Уятэу Батырэри игонэссыгъэу, Уихэку класэ уринастыгъэу. Унэгъо дахэм ушалгыгъэу. Адыгэ налмэсым ылъялгыгъэхэу Сабый гъэсагъэхэр къаётшыгъэу, Гъэсэлэхэдээр Ѣушэу пүшьыкэу Кэлэгэдэжэхэр ебгэджэшшуугъэу. Цыфы гъэсагъэмэ уряпэртэу Уигэшэлэгъо утетышуугъэу, Узынгыгъэу Адэмые чыклоу — Инышхо пшишынэу уимурадыгъэу? Иахылы гупсэу зэкэ уилаягъэхэр Шэнгэгъэм игьогу о рыпшэшшуугъэу, Бысымы класэ ахэр къыпфеххуухэу Хъохь орэдирэ о афэлтагъэу. Батырим ыкъоу — Хъазрэт цэрыгом. Исабий дахэхэр Ѣысэтехылэу, Ятэ ишлүшэл лъагъэктэжэхэр Дунээ дахэм чыпэлэ Ѣыралыгъэу. Дунээ нэфыр хэти ехъожы... Шхъялау Ѣылэм, цыфмэ къашлэжы. Аш фэдэм ыцэлэхэу — Лъэужж нэфи аш къыфэнэжы. Хъут Сар. Егъэдэжэн-пүнгэгъэм иветеран. къу. Адэмий.

Цыфымрэ гъашIэмрэ

ШЭЖҮҮР ЩЫЛДНЫГЪЭМ ИЛЬЭОЯН

Адыгейим игандбол льапсэ фэзышыгъэ
Джэнчэтэ Султлан кызызыхъуягъэр 2020-рэ
ильэсийн жъоныгъуакэм и 9-м ильэс 71-рэ
хъугъэ.

Урысыем, Адыгейим язаслужен
нэ тренер цэрийоу Джэнчэтэ
Султлан Хъакурынэхъаблэ щыц.
Икэлэгъум, илэгъухэм афэдэу,
баскетбол, футболь, ешшэштыгъ.
Гандболыры шоогъэшшэгъонэу
зэлүүгъехъум ахэлажъеу зеублэм,
тренер сэнэхъатыр ишшиэнэгъе
кыщыхихыгъ.

«Кубань» Краснодар итренер
шхъаэу, хэгъегум щызэлъашэрэ
тренерэу Александр Тарасиковыр
кызызыхъум үүж Джэнчэтэ
Султлан пшашъэхэр гандболы
фигъесэнхэу ригъэжъагъ.

Мыецкөпэ заводэу «Промсвязь
эм» Йоф щызышшэштыгъэ
С. Джэнчэтэр спортышном игъогу
птытэу тауцоштими ёшшэштыгъэ.
Арэу щытми, «Кубань», нэмийк
командэхэм яешлакэ кырыгъилы-
зэ, мурад зыфишшыжъыщтыгъ
гандбол командэ зэхищэнэу,
Адыгейим ыцэ спортым лягэу
шиштийнэу.

Апэрэ гъэхъагъэхэр

Мыецкуупэ иеджаплэхэм кыа-
чэгъигъэхэ Марина Яченкэр,
Галина Мельниковар, Татьяна
Мальцевар, Елена Щербахэ, нэ-
мыкхэри Краснодар, Волгоград
якомандэхэм ашшэхээз, мэ-
дальхэр хэгъегум изэнэхъоку
кыщыхых.

А лъэхъаным къэралыгъом
изэлүүгъехъум ахэлэжъен зылтэ-
кыщт командэ Адыгейими ила-
гъэп. Аш кыхэкэу сэнаущыгъэ
зыхээлэ пшашъэхэр Мыецкуупэ
дэкъижъихээз, Урысыем икъалэ-
хэм якомандэхэм ашшэшты-
гъэх.

ГушIуагъор адегощи

«Ныбдэгъур — уигушуягъо
кыбдэзэйгощирэ ары», — ыло-
штыгъ Джэнчэтэ Султлан.

Дзюдор, самбэр, футболыр,
атлетикэ онтэгъур Адыгейим
нахышуу щашшэштыгъэх. Кобл
Якъубэ пэщэнгъэ зыдышэри-
хэрэ спорт бэнэпээ еджаплэм
щаэсэгъэхэ Владимир Невзоровыр,
Лъэцэр Хъазрэт, Емых
Арамбый, Хъэпэе Арамбый, Хъэ-
пэе Хъамид, Гостэко Хъумэр,
Владимир Дутовыр, Владимир
Гуринов, Хъасанэкью Мурат,
Алхю Сыхыатый, Мэрэтыкью
Сахыдэ, фэшхъафхэм спор-
тышном гъэхъагъэу щашшыгъэмкэ
Адыгейим щытхъубэ кыфахыгъ.

Медальхэр къээзыхыхэрэ
бэнаклохэм Джэнчэтэ Султлан
афэгушоштыгъ, йофи зыргицэ-
шызэ алыгъэштыгъ. Шхъэзэкью
зэнэхъокуумрэ командрэ зэр-

шээрэмрэ зэрээзеткыхэрэ кы-
дильтээзэ, Мыецкөпэ «Зэкшо-
нгъэм» футбольымкэ изэлүүгъ-
хэм яплыщтыгъ, гандболы
щигъэфедэн ёльэкыщт амалхэр
зэригъапшэштыгъэх. Тренерэу
Натхъо Адамэ упчэжъагъу
ышэу кыхэкыщтыгъ.

Щысэм ильягъохэр

С. Джэнчэтэм ыгъэсэгъэ Лы-
бзыу Сусанэ къэлэпчьеутэу
ёшшэштыгъ, Краснодар краим
ихэшшыкыгъэ командэ хэтэу
зэнэхъокуухэм щысэшу къаши-
гъэхъагъоштыгъ.

1994-рэ ильэсийн Джэнчэтэ
Султлан зипэшэ Мыецкөпэ ганд-
бол командэм Урысыем иныб-
жыкхэхэм язэнэхъокуу апэрэ
чынгэр кыщыдихыгъ. Кыкхэлты-
корэ ильэс ёшшэгъум гандбол
клубэу «Адыифым» Мыецкуупэ
щызэхашагъ. Къалэм испорт
класс щызэдеджэхэрэ пшашъэх-
эр командэ хэхигъэ хъугъэх.

Анна Кареевар, Эльвира
Ищенкер, Лариса Сысоевар
Урысыем ихэшшыкыгъэ ныб-
жыкхэ командэ хэтхэу дунээ
зэлүүгъехъум медальхэр къа-
щахыгъэх.

«АГУ-Адыифым» Урысыем
Федерацием иапшъэрэ куп щы-
кыкорэ зэнэхъокуум джэрээр
гъогогуитто кыщыдихыгъ. Мые-
цкөпэ гандболыр Урысыем
игупчэу алтынэрэм ашшэхъу-
гъэ. Клубэу «Адыифым» щапу-
гъэхэ Анна Кареевар, Инна
Суслинар, Анна Игнатченкер,
Яна Усковар ильэс зэфэшхъаф-
хэм Олимпиадэ джэгунхэм, дунээ
зэнэхъокуухэм ахэлэгъэх,
дышшэр, тыжынир кыдахыгъэх.

Мыецкуупэ щапуугъэ Виктория
Калининаар Урысыем ихэшшы-
кыгъэ гандбол командэ хэтэу
Рио-де-Жанейро щыкыгъэ Олим-

пиадэ джэгунхэм дышшэр кы-
щыфагъэшшошагъ, къэлэпчьеут
анах дэгъоу зэхэшаклохэм кы-
хахыгъ. Джэнчэтэ Султлан къэ-
лэпчьеутэу ёшшэштыгъ. Тренер
цэрийоу ильягоурыккорэ
Виктория Калининаар кызэрэтиу-
гаагъэу, Султлан щысэхешилэу
гъашшэм щызилэхэр бэ мэхъу.

Адыгейим итренер анах
дэгъухэм, республикэр спорты-
шном лягэу ёшшэштыгъэхэм
Джэнчэтэ Султлан ахэтэлтийтэ,
— игупшысэхэм ташигъэгъозагъ
спортым иветеранэу Джарымэкью
Юсыф.

ТэгъэлъапIэ

С. Джэнчэтэр игъонэмисэу
2003-рэ ильэсийн, йоныгъо мазэм
дунайм ехыжыгъ. Тренерэу
Тхъэм кыгъэхъуягъэм ыгу кы-
тэмийюжырэми, ишшашагъэкэ
кытхэт, тэгъэлъапIэ. Гандболы
ритигъэ ёшшэштыгъэм фэгъэхыгъэ
тхъльтэу Мыецкуупэ кыщыдагъэ-
кыгъэ Урысыем спортымкэ
изаслуженэ мастерэу Анна
Игнатченкэм зэхигъэуцагъ.

Республикэм гандболымкэ
испортудажапIэ зычилт унэм
С. Джэнчэтэм мыжьобгуу кы-
щыфызэуягъигъ. Спорт еджаплэм
Джэнчэтэ Султлан ыцэхъуу
пащэр Лыбзыу Сусан. Медалэу
«Адыгейим и Щытхъузехъэр»
С. Джэнчэтэм фагъэшшошагъ.
Тренерым фэгъэхыгъэ зэнэхъо-
кухэр ильэс къэс Мыецкуупэ
щеклох.

Гандбол клубэу
«Адыифым» ишащэу
Къудайнэт Мэджыдэ,
тренер шхъаэу Ни-
кита Голуб республике
гандболын
хэхъонгъэ зэри-
шыщтым яцыхъэ-
тель.

Лъэпкэ искус-
ствэр Джэнчэтэ
Султлан лъэшшу ыгу
рихьыщтыгъ.
Ешлаклохэр игъусэ-
хэу «Налмэсэй»,
«Испльамыем», нэ-
мыкхэм яконцерт-
хэм яплыщтыгъ.
Хэгъегум имэфэк
шхъаэу Теклоны-
гъэм и Мафэ Султлан имэфэк
зэрэтефагъэм ригуушоштыгъ.
Заом хэлэжьагъэхэм хэушхъа-
фыкыгъэу а мафэм шхъащэ
афишищтыгъ, янэ-ятэхэм гүшшэ-
фабэхэр къафиштыгъ.
Мэшбэшэ Исхакъэрэ Тутэ
Зауррэ зэдаусыгъэ ордэу ады-
гэхэм афэгъэхыгъэр дискым
шхъафэу тиритхэгъагъ. Машинэм
исэу ыгъогу зытхэхъээ, аш едэу-
ныр шэнышу фэхъуягъагъ. Ордым
цифыр зэрипүрэр, лыгъэм
зэрэфигъасэрэд дэгъоу кыгы-
рууцагъыгъ. Интернационалист
шыпкыэу зэрэштыр иошшэгъу-
хэм ашшэштыгъ.

Мэшбэшэ Исхакъэрэ Тутэ
Зауррэ зэдаусыгъэ ордэу ады-
гэхэм афэгъэхыгъэр дискым
шхъафэу тиритхэгъагъ. Машинэм
исэу ыгъогу зытхэхъээ, аш едэу-
ныр шэнышу фэхъуягъагъ. Ордым
цифыр зэрипүрэр, лыгъэм
зэрэфигъасэрэд дэгъоу кыгы-
рууцагъыгъ. Интернационалист
шыпкыэу зэрэштыр иошшэгъу-
хэм ашшэштыгъ.

«Теклоныгъэм и Мафэ» адигабзэкIэ

Шэнышу зэрэфтэхъуягъэу,
Теклоныгъэм и Мафэ игъэкоты-
гъэу дгээмэфэкы тшлонгъуягъ,
ау дунайм кыщеклохырэ зэпахы-
ре узым тигухэлхэр зэпигъэу-
пъэх. Хэкыпэхэр къэзигъотыгъэ-
хэ зэхэшаклохэм, культурэм
иофишишэхэм тафэрэз. Зыщыпэ-
ухэрэ унэхэм, шхъангъупчэхэм
аклэлтырытыхэр лыхъужуу ордэх-
эр кызэрэтуягъэхэр Интернет-
тэймэлэхээхээ. «Теклоныгъэм
и Мафэ» ылоу В. Харитоновырэ
Д. Тухмановырэ зэдаусыгъэр
дунайм шашшэ. Ар адигабзэкэ
зэдээгъыгъэу Адыгэ Республи-
кэм и Къэралыгъо ордэйло-
къэшшоок ансамблэу «Испльамы-
ем» ашэрэу кыыуягъ.

Хъокло Сусанэ, Эльдарэ Айдэ-
мэр, Къумыкыу Шамсудинэ,
Шымырэз Казбек, нэмийк ар-
тистхэм дахэу агъэхынчыгъ.
«Испльамыем» едэгүүхээ ныб-
жыкхэхэу Ѣынджеэ ёшшашу
Батмэн Римэ, Стлашы Алый,
Дэчлэж Сайдэ, Емтыыль Сайдэ,
Цуужж Алибек, Емтыыль Альбинэ,
Тальэкко Алим, Мамый Фатимэ,
фэшхъафхэм ордэйр ятелефон-
хэм атыратхагъ, икэрыгээу
едэгүүхых, цыфхэм зэхарагъэ-
хы. А ордэйри Джэнчэтэ Султлан
иикэсагъ, мэхъя шъабэкэ кыхи-
дээу кыхэкыщтыгъ...

Ордхэм якупкэ ёшшэштыгъ
зыфхъуягъэу Джэнчэтэ Султлан
ишшашагъэкэ цыфхэм алтын-
сигъ, гъашшэм ёшшашурищыгъ
тэгээгүүдээдээу тигууцагъыгъ...
Ордхэм якупкэ ёшшэштыгъ
зыфхъуягъэу Джэнчэтэ Султлан
ишшашагъэкэ цыфхэм алтын-
сигъ, гъашшэм ёшшашурищыгъ
тэгээгүүдээу тигууцагъы...

ЕМТЫЫЛ Нурбий.

Зэхэзшагъэр
ыкыдэз-
гъэкырэр:

Адыгэ Республикэм
льэпкэ Иофхэмкэ,
Икыб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэпкэ-
гъухэм адыягъэ зэпхы-
ныгъэхэм ыкыдэз-
гъэкырэр
иамалхэмкэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциир зыдэ-
шыэр:

385000,
къ. Мыецкуупэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:

52-16-79,

Редакцием авторхэм
къалихырэр А4-кэ
заджэхэр тхъапхэу
зипчыагъэкэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нахь цыкынэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхъагъэхэр редакцием
зэкегъэхэжъэх.

E-mail: adyvoice@
mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысы Федерацием
хэутын Иофхэмкэ, тел-
эхэмкэ ыкыдэз-
гъэхэмкэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чынгээшэхъя-
шап, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыецкуупэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкИ
пчагъэр

4876

Индексхэр

П 4326

П 3816

Зак. 803

Хэутынум узьши-
гэхэхэнэу Ѣыт уаххтэр
Сыххатыр
18.00
Зыщыхаутыр
уаххтэр
Сыххатыр
18.00

Редактор
шхъаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаэм
игуадзэр
МэцлIэкко
С. А.

Пшээдэгъыжъ
зыхырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.